

Wstęp	XIII
Kim jesteśmy i dlaczego napisaliśmy tę książkę	XIII
Wprowadzenie do diagnostyki autyzmu	XV
Rozdział 1. Poradnik językowy	1
Wprowadzenie	3
Mówcie „osoba autystyczna”, nie „osoba z autyzmem”	4
Mówcie „autyzm”, a nie „zaburzenie ze spektrum autyzmu”, „ASD” czy „spektrum autyzmu”	8
Mówcie „osoba niepełnosprawna”, a nie „osoba z niepełnosprawnością”	8
Mówcie o „dużej” lub „małej” potrzebie wsparcia w określonej dziedzinie, nie o osobie „wysoko” lub „nisko funkcjonującej”	11
Inne dyskryminujące (ableistyczne) określenia, których należy unikać	13
Rozdział 2. Krótka historia osób autystycznych i ruchu neuroróżnorodności	15
Wprowadzenie	15
Lata 40. XX wieku – „złe wychowywanie”	16
Lata 60. i 70. XX wieku – genetyka i spektrum	18
Lata 80. XX wieku – stosowana analiza zachowania	19
Lata 80. i 90. – samorzecznicy i internet	21
Lata 90. i pierwsza dekada XXI wieku – ruch neuroróżnorodności	23
Kontrowersje	25
Początek XXI wieku do dziś – kilka kroków w przód i kilka wstecz	26
Najczęstsze zarzuty wobec ruchu neuroróżnorodności	31
Rozdział 3. Zrozumieć osoby autystyczne	35
Ableizm jako podstawowy problem wymagający rozwiązania	35
Albeizm i osoby autystyczne	36
Medyczne, społeczne i biopsychospołeczne modele niepełnosprawności	39
Czy autyzm jest niepełnosprawnością?	42
Moralność, empatia i współczucie	43
Obecne kryteria diagnostyczne autyzmu	51
Co to znaczy być osobą autystyczną?	56
Dlaczego autysta powinien wiedzieć, że jest autystą?	60
Rozdział 4. Autyzm w teorii	65
Wprowadzenie	65
Krótki przegląd wybranych teorii neurologicznych autyzmu	67

Rozdział 5. Autystyczna percepcja	77
Wstęp	78
Osiem zmysłów	80
Profile przetwarzania sensorycznego	81
Zmienność w profilach przetwarzania sensorycznego	93
Proces percepcji wspólny wszystkim ludziom	96
Zalecenia oparte na praktyce	106
Rozdział 6. Czym jest neuroafirmatywność?	109
Wstęp	109
Neuroafirmatywne sposoby bycia	111
Rozdział 7. Obecne zalecenia dotyczące diagnozy autyzmu u dorosłych	121
Wprowadzenie	121
Zalecenia amerykańskie i kanadyjskie	122
Wytyczne brytyjskiej NICE	122
Wytyczne australijskie	123
Szkockie zalecenia SIGN	125
Rozdział 8. Diagnostyka według modelu medycznego	127
Wstęp	127
Testy przesiewowe	130
Testy i kwestionariusze	131
Uczestnictwo opiekunów i wywiad rozwojowy	134
Rozdział 9. Ważne aspekty diagnozy	139
Interseksjonalność	140
Kompetencje kulturowe	141
Kobiety	148
Maskowanie się lub nieświadome dostosowywanie się	156
Autyzm w starszym wieku	164
Osoby LGBTQIA+, a także różnorodności płciowe, seksualne i dotyczące związków	168
Różnorodność płciowa	173
Trauma i zespół stresu pourazowego	179
Zaburzenie osobowości typu borderline	191
Niepełnosprawność intelektualna	199
Lęk	206
Współwystępujące zaburzenia nastroju	214
Zaburzenia odżywiania	219
ADHD	224
Aleksytyzmia	230
Wspomaganie komunikacji niemówiących autystów	233
Choroby somatyczne	237
Specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja	239
Specyficzne trudności w uczeniu się – dyskalkulia	240
Specyficzne trudności w uczeniu się – rozwojowe zaburzenie koordynacji (dyspraksja)	242

Rozdział 10. Jak zwiększyć dostępność diagnostyki	245
Przeszkody w dostępie do diagnostyki	246
Jak zwiększyć dostępność diagnozy	251
Rozdział 11. Jak przeprowadzić neuroafirmatywną diagnozę	257
Wstęp	257
Ważna rola autystycznych i neuroodmiennych specjalistów	258
Proces diagnostyczny jako proces terapeutyczny	258
Osoby biorące udział w procesie diagnostycznym jako współpracujący partnerzy	260
Zgoda	261
Kwestionariusze przesiewowe	262
Liczba, czas trwania i przebieg sesji	262
Wsparcie po zakończeniu procesu diagnostycznego	267
Zbieranie i interpretacja informacji	268
Udział członków rodziny i/lub innych osób w procesie diagnostycznym	290
Opinie psychologiczne, pisma i dokumenty	291
Świadczenia socjalne (np. orzeczenie o niepełnosprawności)	297
Jak uwzględnić wcześniejsze diagnozy	298
Wsparcie w razie nierozpoznania autyzmu	300
Garść sugestii dla klinicystów na temat procesu diagnostycznego	301
Rozdział 12. Wsparcie po zakończeniu procesu diagnostycznego	303
Wstęp	303
Jak wspierać klientów po diagnozie	304
Zalecenia dotyczące późniejszych etapów	317
Zalecenie dotyczące pierwszego kontaktu	318
Wskazówki dotyczące wyznaczania wspólnych celów terapeutycznych	320
Zalecenia dotyczące mierzenia efektów terapii	320
Załącznik 1	323
Załącznik 2	327
Załącznik 3	331
Załącznik 4	333
Załącznik 5	337
Załącznik 6	345
Załącznik 7	349
Literatura	357
Indeks	381
O Autorkach	387